

DU 3 Úloha 2

Tomáš Farský

4. decembra 2018

1 Zadanie

Nech $L = \{a^n b^n c^n \mid n \in \mathbb{N}\}$. Zostrojte zásobníkový automat A taký, že platí $L(A) = L^C$. Správnosť vašej konštrukcie poriadne slovne zdôvodnite.

2 Riešenie

2.1 Konštrukcia

CHCEME: $L(A) = L^C$

Nech $L' = L^C$.

Množinu slov, ktoré obsahujú podslová ba , ca , cb nazvime L'_1 .

Množinu slov, ktoré majú rozdielny počet a a b nazvime L'_2 .

Množinu slov, ktoré majú rozdielny počet b a c nazvime L'_3 .

Potom $L' = L'_1 \cap L'_2 \cap L'_3$.

PDA pre L'_1 zdefinujeme takto: $A_1 = (K_1, \Sigma_1, \Gamma_1, \delta_1, q_{01}, Z_0, F_1)$, kde $K_1 = \{q_{01}, q_{11}\}$, $\Sigma_1 = \{a, b, c\}$, $\Gamma_1 = \{Z_0, a, b, c\}$, $F_1 = \{q_{11}\}$,

$$\begin{array}{ll} \delta_1(q_{01}, a, Z_0) = \{(q_{01}, a)\} & \delta_1(q_{01}, c, b) = \{(q_{01}, c)\} \\ \delta_1(q_{01}, a, a) = \{(q_{01}, a)\} & \delta_1(q_{01}, c, c) = \{(q_{01}, c)\} \\ \delta_1(q_{01}, b, Z_0) = \{(q_{01}, b)\} & \delta_1(q_{01}, a, b) = \{(q_{11}, a)\} \\ \delta_1(q_{01}, b, a) = \{(q_{01}, b)\} & \delta_1(q_{01}, a, c) = \{(q_{11}, a)\} \\ \delta_1(q_{01}, b, b) = \{(q_{01}, b)\} & \delta_1(q_{01}, b, c) = \{(q_{11}, b)\} \\ \delta_1(q_{01}, c, Z_0) = \{(q_{01}, c)\} & \delta_1(q_{11}, r, s) = \{(q_{11}, s)\} \text{ kde } r, s \in \Sigma \\ \delta_1(q_{01}, c, a) = \{(q_{01}, c)\} & \end{array}$$

PDA pre L'_2 zdefinujeme takto: $A_2 = (K_2, \Sigma_2, \Gamma_2, \delta_2, q_{02}, Z_0, F_2)$, kde $K_2 = \{q_{02}, q_{12}\}$, $\Sigma_2 = \{a, b, c\}$, $\Gamma_2 = \{Z_0, a, b, c\}$, $F_2 = \{q_{12}\}$,

$$\begin{array}{ll} \delta_2(q_{02}, a, Z_0) = \{(q_{02}, Z_0 a)\} & \delta_2(q_{02}, c, Z_0) = \{(q_{02}, Z_0)\} \\ \delta_2(q_{02}, a, a) = \{(q_{02}, aa)\} & \delta_2(q_{02}, c, a) = \{(q_{02}, a)\} \\ \delta_2(q_{02}, a, b) = \{(q_{02}, \varepsilon)\} & \delta_2(q_{02}, c, b) = \{(q_{02}, b)\} \\ \delta_2(q_{02}, b, Z_0) = \{(q_{02}, Z_0 b)\} & \delta_2(q_{02}, \varepsilon, b) = \{(q_{12}, b)\} \\ \delta_2(q_{02}, b, a) = \{(q_{02}, \varepsilon)\} & \delta_2(q_{02}, \varepsilon, a) = \{(q_{12}, a)\} \\ \delta_2(q_{02}, b, b) = \{(q_{02}, bb)\} & \end{array}$$

PDA pre L'_3 zdefinujeme takto: $A_3 = (K_3, \Sigma_3, \Gamma_3, \delta_3, q_{03}, Z_0, F_3)$, kde $K_3 = \{q_{03}, q_{13}\}$, $\Sigma_3 = \{a, b, c\}$, $\Gamma_3 = \{Z_0, a, b, c\}$, $F_3 = \{q_{13}\}$,

$$\begin{array}{ll}
\delta_3(q_{03}, a, Z_0) = \{(q_{03}, Z_0)\} & \delta_3(q_{03}, c, Z_0) = \{(q_{03}, Z_0c)\} \\
\delta_3(q_{03}, a, b) = \{(q_{03}, b)\} & \delta_3(q_{03}, c, b) = \{(q_{03}, \varepsilon)\} \\
\delta_3(q_{03}, a, c) = \{(q_{03}, c)\} & \delta_3(q_{03}, c, c) = \{(q_{03}, cc)\} \\
\delta_3(q_{03}, b, Z_0) = \{(q_{03}, Z_0b)\} & \delta_3(q_{03}, \varepsilon, b) = \{(q_{13}, b)\} \\
\delta_3(q_{03}, b, b) = \{(q_{03}, bb)\} & \delta_3(q_{03}, \varepsilon, c) = \{(q_{13}, c)\} \\
\delta_3(q_{03}, b, c) = \{(q_{03}, \varepsilon)\} &
\end{array}$$

A teda PDA pre L' vyzerá takto: $A = (K, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F)$, kde $K = K_1 \cap K_2 \cap K_3$, $\Sigma = \{a, b, c\}$, $\Gamma = \{Z_0, a, b, c\}$, $F = \{q_{11}, q_{12}, q_{13}\}$,

$\delta(q_0, \varepsilon, Z_0) = \{(q_{01}, Z_0), (q_{02}, Z_0), (q_{03}, Z_0)\}$
 $\delta(q, r, s) = \{(p, s)\}$ pre $q \in K_1, r \in \Sigma_1, s \in \Gamma_1$
 $\delta(q, r, s) = \{(p, s)\}$ pre $q \in K_2, r \in \Sigma_2, s \in \Gamma_2$
 $\delta(q, r, s) = \{(p, s)\}$ pre $q \in K_3, r \in \Sigma_3, s \in \Gamma_3$
 Podotýkam, že množiny stavov automatov A_1, A_2 a A_3 su disjunktné.

Ukážeme, že $L(A) = L^C$.

2.2 Zdôvodnenie

$L(A) \supseteq L^C$

CHCEME: Ak $w \in L^C$ tak $w \in L(A)$ (existuje akceptačný výpočet v A).

L'_1 : Každé slovo v tejto množine obsahuje aspoň jedno podslovo, ktoré sa skladá z dvoch písmen, vždy v takej postupnosti, aby takéto podslovo neexistovalo v jazyku L . Takéto podslová sú práve tri: $\{ba, ca, cb\}$.

Automat, ktorý číta takéto slová funguje tak, že číta vstup, do zásobníka si vždy uloží písmeno, ktoré prečítal a teda pre ďalšie písmeno je v zásobníku uložený jeho predchodca. Takto v slove w nájdeme prvý výskyt nášho dvojpísmenového podslova a presunieme sa do akceptačného stavu, kde iba čítame zvyšok slova, ale obsah zásobníka sa už nemení.

L'_2 : Každé slovo v tejto množine obsahuje rôzny počet a a b , čo si môžeme dovoliť "počítať" na celom slove w , pretože slová, ktoré obsahujú písmená v zlom poradí majú akceptačný výpočet v A_1 .

Automat, ktorý číta takéto slová vždycky pridáva na zásobník a alebo b a z týchto dvoch práve to, ktoré je na vrchu zásobníka. Ak automat prečíta to druhé (b alebo a), tak sa písmeno zo zásobníka vytiahne. Keď automat prečíta c , tak sa obsah zásobníka nezmení. Do akceptačného stavu sa automat dostane, keď dočítal slovo w a v zásobníku sú ešte nejaké a alebo b navyše.

L'_3 : Analogicky ako L'_2 , ale namiesto a vkladá automat do zásobníka c .

Každé slovo z L^C patrí do aspoň jednej z týchto množín a dobrá víla nám v prvom (epsilon-vom) kroku automatu A povie, v ktorom z automatov A_1, A_2, A_3 je na slove w akceptačný výpočet.

$L(A) \subseteq L^C$

CHCEME: Ak $w \in L(A)$ tak $w \in L^C$.

(i) Slovo w má akceptačný výpočet v A_1 , z čoho vyplýva, že niekde v slove w sa vyskytujú aspoň raz dve po sebe idúce písmená, ktoré vytvárajú jedno z troch spomínaných podslov: $\{ba, ca, cb\}$. Keďže v jazyku L sa nevyskytujú slová s takýmito podslovami, musia sa tieto slová vyskytovať v

jeho komponente L^C .

(ii) Slovo w ma akceptačný výpočet v A_2 , z čoho vyplýva, že po prečítaní slova w museli na zásobníku zostať nejaké (aspoň jedno) a alebo b . Z toho vyplýva, že a a b je v slove w rôzny počet a jazyk L neobsahuje slová, ktoré majú rozdielny počet a a b , čiže slovo w sa musí nachádzať v jeho komponente L^C .

(iii) Analogicky ako (ii), ale v slove w je rozdielny počet b a c .

□